

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljenom dom
mesečno " " " 10
za inozemstvo:
mesečno " " " Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din 15
v inozemstvu " " " " 31
Mesečna priloga: Vestnik SKS

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta mali
oglasni po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasni nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana št.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase
zagreb 39.011, sarajev 7583, praga in dunaj 24.797

Dan katoliškega dijaštva

dne 7. in 8. decembra.

Štiri petine zemeljske površine pokri-
va morje. Ali je še drugo morje, ki tudi
pokriva ogromen del zemeljske površine
— surovi materializem. Najsurovejše obli-
ke je zavzel v naših dneh, po vojni. Žal-
osten je pogled na to morje. Od razpa-
ljenih strasti sedanjega človeštva — in to
vseh strasti — je to morje kakor krop
razpaljeno in razpenjeno. In v tem kropu,
v tem izparjenem barju in blatu, kaj vi-
dimo? Kakšno žalostno potapljanje in po-
grezanje! Eni med temi nesrečneži so v
mlaki šele do pasu, to so večinoma mladi
ljudje; drugi pa so notri že do vratu, še
drugi do ust, do nosu, do oči, da nič več ne
vidijo, da, premnogi so že popolnoma pod
površino, samo še njih grgranje in gaga-
nje se opaža nad njim. In dobro se počuti-
jo v tem blatu, kakor je videti, ker jih
ni prav nič groza, ko hip za hipom vidijo,
kako zdaj ta sosed zdaj oni kakor kamen
zdrkne na dno, na dno, ki je čez in čez po-
krito s temi žrtvami. Nad tem morjem ne
sije sonce, ne svetijo zvezde, ni neba:
brezupna tema čez in čez, nikamor nobe-
nega razgleda, zlasti pa ne v višavo. En
sam klic slišimo iz njihovih grl: »Iz blata
smo, v blato se vračamo, v blatu izgi-
nemo.«

Toda v tej temi, v tej strupeni grozi
pa vendar vidimo tudi nekaj svetlega,
nekaj veselega: lepo število čolnov vidimo,
ki vsi plovejo v eno smer naprej, od raz-
nih strani obale, in mlade ljudi vidimo v
njih, krepke veslače, krepkih mišic, lepo
urejene, v ritmu veslajoče, veselo pojoče.
In zakaj so tako veseli? V vsakem čolnu,
spredaj na kljunu čolna, stoji visoko vzrav-
nana svetla postava, v svetli halji, kakor
angel, in ta čolnu kaže smer skozi temo v
daljno daljavo. Ni sicer mirna vožnja teh
čolnov: iz kropla, iz grezi, iz blata se iz-
tegajo roke, ki grabijo za vesla, za stra-
nice čolnov, da bi jih prevrnile; z zobmi
grizejo nekateri v les v onemogli jezi; s
krohotoj si drugi dajejo duška in upajo,
da bodo zbegali veslače. Ali ti so nepre-
stano pri delu, neprestano uprti v vesla,
in čoln rine naprej vkljub gostemu blatu.
In kar nič se nam ni treba bati za te
mlade mornarje, dokler gredo za lučjo,
za svetlim vodnikom; »zgubljen je, vtop-
ljen je« njim ne velja.

Pa ni jim dovolj, tem mladim 1. or-
narjem, da sami varno veslajo naprej, o
ne, oni tudi pazno motrijo okrog sebe v
valove, in ondi vidijo nebroj razbitih la-
dij, nebroj človeških bitij, borečih se za
svoj obstanek, iščočih rešilnih desk v tej
ljuti borbi z vse goltajočim molohom, vi-
dijo jih in jih skušajo rešiti, jim poma-
gati, jim popraviti ladje, jih spremljati,
se z njimi skupaj boriti zoper presilne
valove. Pozdravljeni, vi mladi veslači! Po-
zdravljeni na vaš dan!

Pa govorimo brez podob: praznik
Brezmadežne je najglasnejši ugovor zoper
vsake vrste materializem. »Jejta, in oči
se vama bodo odprle!« Praznik Brezma-
dežne Device nam glasno oznanja, da je
človeška narava dobila hudo rano, ki jo
je neumorno treba lečiti; lek imamo, zdrav-
nika tudi. In še to oznanja god Brezma-
dežne, da je človeštvo ena sama družina:
zaradi prvega očeta in prve matere je vse
zadela krivda; ali kakor smo eno v nes-
reči, moramo biti eno tudi v medsebojni
pomoči, v solidarnosti. To dobro vedo naši
dijaki. Zato velja njih neumorni študij
pred vsem socialnemu vprašanju. In kot
simbol tega celoletnega teženja vidimo da-
nes na njih vzporedno socialno dramo, ki
jo bodo igrali drevi naši akademiki.

In tudi to vedo: če hočejo drugim po-
magati, morajo biti najprej sami močni,
utrdjeni. Jutri bomo v Unionovi dvorani vi-
deli, kako napredujejo v fizični moči; ali
oni dobro vedo, da fizična moč tistemu, ki
hoče biti drugim kažipot, ne zadostuje;
potrebna je — še bolj — moralna moč, ki
jo daje Brezmadežna. Močan je le tisti, ki
je čist in ponižen.

V vseh mestih Jugoslavije, kjer je le
kakšna organizacija katoliškega dijaštva,
je danes in jutri »Dijaški dan«. Te dija-

ške Marijine kongregacije so tisti čolni, ki
jih vidimo danes od vseh strani pluti,
pluti za lučjo — vere.

V decembru smo, v času največje
teme. Da, tema je krog in krog nas. Ali
zdaj imamo tudi advent in imamo Zornice

Popoln neuspeh Davidovičeve skupine.

DRŽANJE HRVATSKEGA BLOKA KRIVO NEUSPEHA. — PRED NOVIM PAŠIČ-
PRIBIČEVIČEVIM REŽIMOM. — V ZNAMENJU »BELE ROKE« IN »ORJUNE«.

Belgrad, 6. dec. (Izv.) Na današnji seji
demokratskega kluba je po poročilih ude-
ležnikov doživela skupina Ljube Davidovi-
ča popoln poraz. Za enkrat še ni jasno,
kakšni bodo končni sklepi demokratskega
kluba: Ali naj se Ljuba Davidovič izključi
iz kluba, ali pa da bo moral pristati na re-
solucijo, ki kompromitira vse njegovo do-
sedanje delo. Ta neuspeh Davidovičeve
skupine se pa ne sme pripisovati nastopu
Ljube Davidoviča v debati, kjer je moralno
zmagal, ampak držanju Hrvatskega bloka.

V demokratski stranki so sedaj 3 stru-
je: Davidovičevi levčarji, Pribičevićevi de-
sničarji in centrum, ki zastopa večino čla-
nov. Končna odločitev je v rokah centru-
ma. Centrum je čakal na prihod Hrvatske-
ga bloka, da bi se odločil za Davidovičovo
politiko in vzel rešitev kabinetne krize v
svoje roke. Vsled obotavljanja Hrvatskega
bloka pa je bil centrum prisiljen, da ostane
trenotno pasiven. Položaj je sedaj tak, da
je zelo verjetno, da bo kralj poveril sesta-

Seja demokratskega kluba.

Belgrad, 6. decembra. (Izv.) Današnja
seja demokratskega kluba se je vršila v
znamenju splošne ofenzive Pribičevićevih
pristašev na skupino Ljube Davidoviča.
Debata je bila mestoma jako burna.

Dopoldanska seja.

Dopoldne je govoril poslanec iz južne
Srbije, An t i ć. V svojem govoru je odo-
braval dosedanje delovanje Ljube Davido-
viča z ozirom na njegova dosedanja poga-
janja v svrhu sporazuma med Hrvati in
Srbi. Zahteva, da se ta politika nadaljuje,
zlasti z ozirom na Macedonijo in južno
Srbijo, kjer je nezadovoljnost prebivalstva
zaradi nesposobnosti upravnega uradni-
štva dosegla svoj vrhunec.

Za njim je govoril finančni minister
dr. K u m a n u d i, ki je pobijal Davido-
vičovo politiko in branil današnji režim.
Glavna misel njegovega govora je bila,
da je današnji režim dokazal svojo spo-
sobnost za ohranitev miru in reda v državi
in zato je najbolje, če ostane vse pri
starem.

Poslanec Š u m e n k o v i ć je strastno
in vehementno napadal ministra Pribiče-
viča, katerega je dolžil, da je baš on za-
strupil vse srbsko javno mnenje s svojimi
neprestanimi trditvami, da so Hrvatje in
zlasti Hrvatski blok sovražniki države.
Dosedanja pogajanja Ljube Davidoviča so
pa dokazala ravno nasprotno, da so Hrv-
vatje prijatelji države, so pa sovražniki
onih ljudi, ki drže danes državno krmilo
v svojih rokah. Predlaga, da se Davido-
viču izreče zaupnica in da se mu prepusti
popolna svoboda za nadaljna pogajanja s
Hrvatskim blokom. Treba je delati na to,
da pride Hrvatski blok čimprej v Belgrad,
da postane naš parlament resničen parla-
ment in ne ostane to, kar je danes.

Kot zadnji govornik na dopoldanski
seji je nastopil najvnetejši zagovornik in
branilec Pribičevićevega sistema poslanec
Večeslav Wilder. Govornika so preki-
njali poslušalci z neprestanimi medklici,
ker se ni znal držati v svojih napadih na
Davidovičeve pristaše mej dostojnosti.
Vsled tega je tudi moral svoj govor pre-
časno končati.

Dopoldanska seja je bila zaključena
ob pol 1. uri.

Popoldanska seja.

Popoldanska seja je trajala do 8. ure
zvečer. Poslanec Angjelić je govoril
nad eno uro. V svojem govoru je si-

in v duhu pričakujemo Odrašenika. Čujmo
pa danes in jutri tudi glas naše dijaške
mladine, ki s svojim kipečim idealizmom
pomaga pot pripravljati boljšim časom naše
domovine, časom socialne pravičnosti.

—c.

vo novega kabineta zopet Nikoli Pašiču, ki
bi ga podpirala Pribičevićeva skupina, do-
čim bi centrum in Davidovičeva skupina
ostala v ozadju.

Belgrad, 6. dec. (Izv.) V političnih
krogih govore, do bodo v kabinetu ostali
od dosedanjih ministrov Timotijević, Pri-
bičević, Žerjav in Krstelj, izmed radi
kalnih ministrov pa bi odstopil samo Žar-
ko Miladinović. Z ozirom na to kombinaci-
jo bi značila nova vlada močno okrepitev
dosedanjega režima. O programu te nove
vlade se ne da reči ničesar pozitivnega,
gotovo pa je, da bo ta kabinet, ako pride
do tega, skrajno centralističen, da bo rešil
uradniško vprašanje in na vodilna mesta
postavil povsod ljudi, ki uživajo neomaj-
no zaupanje vlade. Nato bi nova vlada pri-
pravila vse potrebno za volitve. Z goto-
vostjo pa se da trditi, da bosta Orjuna in
»Bela roka« igrali vidno vlogo pri sestavi
kabineta in izvedbi njegovega programa.

kritiziral dosedanje delovanje posameznih
ministrov, ki je prizadelo državi mnogo
škode, ljudstvu pa tudi ni prineslo nobe-
nih koristi. Iskreno pozdravlja vsak korak
za sporazum s Hrvati in Slovenci. Med
svojim govorom je prebral tudi nekaj pi-
sem St. Radića, katerih vsebina je napra-
vila najboljši vtis.

Za njim sta govorila še poslanec Mar-
ković in Stajić od Pribičevićeve skupine,
poslanca Gjorgjević in Anastazijević pa sta
braniła stališče Davidovičeve. Pred za-
ključkom seje so izvolili odbor 6 članov,
ki naj sestavi primerno resolucijo. V ta
odbor so bili izvoljeni: Za Davidovičovo
skupino: Dragutin Pečić, Šumenković in
Gjorgjević; za Pribičevićovo skupino pa:
Marković, Wilder in Timotijević. Ta odbor
se bo sestel jutri ob 7. uri zjutraj v mini-
strstvu za notranja dela, ob 10. uri pa mora
predložiti besedilo resolucije klubu.

Pristaš Davidovičeve skupine je izja-
vil, da je doživela Davidovičeva skupina
popoln poraz, ki bo razviden tudi iz besed-
ila resolucije. Klub je namreč sklenil,
da mora resolucija naglašati sledeče toč-
ke:

1. da se demokratski klub kot celota
protivi vsaki reviziji ustave in
2. da se protivi pogajanjem s katero-
koli politično stranko ali skupino, ki bi
zahtevala revizijo. To pomenja popolno
zmago Svetozarja Pribičevića. — Neki dru-
gi poslanec pa je izjavil našemu dopisni-
ku, da se je na seji kluba jasno pokazalo,
da uživa Davidovič v klubu mnogo simpa-
tije in če bo poskušal Svetozar Pribičević
v resolucijo vplesti besede, ki bi utegnile
popolnoma prepričati nadaljnje delovanje
Davidovičeve, bi prišlo do odkritega boja
med obema skupinama in mogoče tudi do
razcepa kluba. Isti poslanec je rekel: »Pri-
bičević naj sedaj odlikuje Radića z redom
sv. Save I. stopnje v zahvalo, da mu je
tako zelo utrdil njegov že precej omajani
položaj.«

Radikalni klub še čaka.

Belgrad, 6. dec. (Izv.) Radikalni klub
danes ni imel nobene konference in nobe-
ne seje, ker čaka na definitivne sklepe
demokratskega kluba. O položaju v demok-
ratskem klubu je danes informiral Nikolo
Pašića Kosta Timotijević. Iz tega dejstva
izpade, da so si Pribičevićovi pristaši že
danes na jasnem, kakšna bo odločitev de-
mokratskega kluba.

Orientska konferenca.

RAZPRAVA O MORSKIH OŽINAH.

Lausanne, 6. dec. (Izv.) Komisija za
teritorijalna in vojaška vprašanja je da-
nes dopoldne študirala vprašanje morskih
ožin. Lord Curzon je razložil odgovor na
ruske predloge, ki v imenu zaveznikov
zahteva varstvo morskih ožin v miru in
vojski ter njihovo demilitarizacijo. Fran-
coski delegat Barrere in italijanski dele-
gat Garroni sta podpirala Curzonova izva-
janja. Child in Spalajković sta oddala iz-
jave v imenu ameriške in jugoslovanske
vlade. Izmet paša in Čičerin sta si prid-
žala odgovor.

DARDANELSKO VPRAŠANJE.

London, 6. dec. (Izv.) Lord Curzon,
predsednik lozanske konference, bo jutri
objavil naziranje zaveznikov o dardanel-
skih morskih ožinah. Kakor se čuje, vlada
v tem oziru med zavezniki popolno so-
glasje.

Londonska predkonferenca.

Pariz, 6. dec. (Izv.) Ministrski pred-
sednik Poincaré in finančni minister De
Lasterye odpotujeta v petek v London.

DOLGOVI BIVŠE AVSTRO-OGRSKE.

Pariz, 6. dec. (Izv.) Odbor strokovnjak-
ov, kateremu je reparacijska komisija po-
verila nalogo, da razdeli dolgove bivše Av-
stro-Ogrske med nasledstvene države, je
svoje delo dokončal. Prihodnji petek bo re-
paracijska komisija sklepala o tem vpraša-
nju.

RED IN RAD NA MADŽARSKEM.

Budimpešta, 6. decembra. (Izv.) Da-
nes je bilo v narodni skupščini od vlade
predloženih več zakonskih načrtov notra-
njega ministra za varstvo miru in reda na
znotraj in zunaj. Ti zakonski načrti pome-
nijo modifikacijo medvojnih ministrskih
odredb. Tako določa predloženi zakonski
načrt, da se ima vsakdo, ki deluje proti
obstoječemu redu ali izgnati, ali dati pod
policijsko nadzorstvo ali pa vtakniti v pri-
silno delavnico. Kdor deluje, sodeluje ali
pa soglašja z delovanjem, da se odstrani
sedanja državna ali narodna edinstvo, ali
kdor s svojim delovanjem jemlje državni
kredit, ali žali patriotična ali verska ču-
stva, bo deležen iste kazni. Nato je prišlo
na vrsto več interpelacij. Pri tem je prišlo
do viharnih prizorov s socialdemokrati.

KONFLIKT V CARIGRADU.

London, 6. dec. (Izv.) Iz Carigrada po-
ročajo: Včeraj je turška policija prepre-
čila vkrcanje Grkov in Macedoncev, ki so
se hoteli izseliti iz Carigrada. Nastopilo je
angleško vojaštvo, ki je zasedlo carinarni-
co in od tam s strojnimi puškami ščitilo
vkrcanje Grkov in Macedoncev. Tudi v
Samosu je turška policija preprečila vkrc-
anje Grkov. Z obema zadevama se pečajo
zavezniški komisariji v Carigradu.

RUSKO-ITALIJANSKI KONFLIKT.

Riga, 6. dec. (Izv.) Ruska vlada je v
Odesi zapečatila italijanske popravilnice
za ladje in zaplenila tri italijanske trgo-
vske ladje z naloženim blagom vred. Vlada
je izjavila, da ladij ne bo prej izročila na-
zaj, dokler Italija ne izpusti ruskih držav-
lanov in dokler ne dovoli ruskim držav-
ljanom normalnega trgovskega prometa.

DEMISIJA ŠPANSKE VLADE.

Madrid, 6. dec. (Izv.) Kralj Alfonz je
sprejel demisijo vlade.

ANGLIJA.

London, 6. dec. (Izv.) Spodnja zbor-
nica je sprejela adresu kot odgovor na
prestočni govor.

=====
Danes zvečer vsi v Ljudski
dom k igri kat. dijaštva!
=====

Ruska religiozno-filozofska akademija v Berlinu.

Te dni se je otvorila v Berlinu ruska religiozno-filozofska akademija. Misel je izšla iz krogov učenjakov, filozofov in pisateljev. Število odličnih zastopnikov ruske inteligence se je ravno pomnožilo v teh dneh vsled zadnjega boljševiškega izгона okrog 200 profesorjev in pisateljev iz Moskve in Petrograda. Naloge akademije izhajajo iz prepričanja, da je potreben duševni preporod človeštva. Človeštvo se je po zadnji krvavi borbi preveč oddaljilo od idealnih smernic etike. To je že doprineslo bridke sadove. Samo zunanja zdravila ne bodo ozdravila duše narodov Evrope. Krvavo mednarodno sovraštvo in socialna nasprotja ne prenehajo sama po sebi in bodo lahko vzrok smrti evropske kulture ter samomora krščanskih narodov, če se svet ne povrne k večnemu temelju življenja. Samo verska obnova lahko reši Evropo in cel svet. Ruska inteligenca hoče izkoristiti svoje bridke izkušnje s tem, da jih pregleda v luči vere in filozofije. To delovanje naj ostane v tesni zvezi z duševno krizo zapadne Evrope. Pride čas zedinjenja celega krščanskega človeštva. To so vodilne misli tega pokreta.

Na prvem večeru akademije dne 26.

novembra je govoril prof. S. Frank o organiziranem sorodstvu filozofije in vere, ter prof. L. Karsavin o potrebnosti verskega razmišljanja zgodovine. Uvodno predavanje N. L. Berdjajeva o duševnem preporodu Rusije je dokazovalo, da predstavlja svetovna vojna nujno posledico verske katastrofe človeštva. Tudi ruska revolucija ni samo političen in socialen pojav, nego tudi izraz duševne bolezni ruskega naroda. Ruska revolucija je zadnji dokaz krize humanizma, t. j. popolne prostosti osebnosti. Humanizem nujno rodi antihumanizem. Ni mogoče vsrstviti kulture edino na človeškem pozemskem temelju. V začaranem krogu tega nasprotja so obšli največji filozofi XIX. stoletja. Individualist Nietzsche hoče žrtvovati nadčloveku človeka in sploh celo humanistično moralo. Kolektivist Marx je dospel k istemu zaključku četudi iz drugega vzroka — v imenu kolektiva.

Rusija je šla na potu humanizma še dalje nego Evropa. Ruska inteligenca je vedno gojila ekstreme: misticizem ali nihilizem. Rusija je hotela postati III. Rim, prišla pa je III. Internacionala. Dostojevskij je dospel do spoznanja: če ni Boga, tudi ne bo več človeka. Resnična prostost se bo dosegla le po verskem preročenju. Duševno obnovev naj ustvari zedinjenje vseh krščanskih moči zapada in vzhoda.

zavzema dr. Korošec v vsem notranjem razvoju, ki se giblje v smeri revizije ustave, pasivno stališče, da je politika dr. Korošca brezdelna itd. — Vajeni smo marsikaj, ampak take neslane »budalaštine« še nismo brali. Vsak shod SLS, vsaka številka »Slovenca«, vsako naše zborovanje, vsaka naša javna prireditve sploh ni drugega kakor ena sama dolga borba za avtonomijo, in sicer borba, ki se je pričela takrat, ko je »Jugoslavija« še sijajno jadrjala v centralističnih vodah. Kakšne pojme ima »Jugoslavija« o zgodovini avtonomističnega gibanja v Sloveniji, dokazuje njen večerajšnji napad na dr. Korošca. Tretješolcu ne bi delal posebne časti.

Politične razmere v Prekmurju. Prekmurški domačini se od zadnjih državnozborskih volitev niso ločili po strankah. Vsi domačini, brez ozira na stranko ali vero (katoličan, evangeličan in izraelit) so se z zaupanjem obračali na poslanca Klekja v vseh zadevah, ki je vsem rad pomagal in tudi veliko dosegel. V peti številki »Morske Krajine« pa je njen urednik, posestnik Štefan Kihar, bivši nosilec kandidatne liste prekmurske gospodarske stranke, začel napadati poslanca Klekja in njegov »tabore«. — Tudi Štefan Radič vabi v »Slobodnem domu« Prekmurce v svojo »seljaško republiko«. — Odkar so prekmurske meje definitivne, je opazati veliko pomirjenje pri obmejnem prebivalstvu.

Naši odnošaji napram Rusiji. V tem oziru moremo beležiti naravnost radikalno preokret. Delegat naše vlade na lozanski konferenci, minister za zunanje zadeve, g. Ninčič, je imel v tem oziru že dva sestanka z ruskima delegatoma Vorovskim in Rakovskim. Kakor javlja oficijozno glasilo našega urada za zunanje zadeve, »Politika«, ni izključeno, da bo imel predvideni sestanek Ninčiča s komisarjem za zunanje zadeve ruske republike, Čičerinom, ta uspeh, da se upostavi med našo in rusko državo povsem normalni diplomatski odnošaji. Zdi se, da je gospod Ninčič izposloval od delegatov ruske vlade zagotovilo, da se sovjetska republika ne bo vmešavala v naše notranje-politične razmere. Sploh belgrajski vladni in napol vladni listi predstavljajo celo stvar tako, da je bila edinole ruska sovjetska vlada kriva, da ni prišlo do normalnih diplomatskih odnošajev z Rusijo po letu 1917, kar pa je zelo neroden in v dejstvih z ničemer ne utemeljen izgovor. Ruska vlada ni diplomatskih stikov z našo državo nikoli prekinila, pač pa je vlada g. Nikole Pašića delala tako, kakor da so po strmoglavljenju carja Nikolaja diplomatski odnošaji Rusije z našo državo sami po sebi prenehali. In to kljub temu, da je ruska vlada tudi pod režimom sovjetrov z našimi podaniki v Rusiji vedno skrajno prijateljsko postopala in opetovano izražala željo po rednih in prisrčnih prijateljskih odnošajih z Jugoslavijo. Če se sedaj g. Ninčič prizadeva, da se prejšnje razmere med Rusijo in Jugoslavijo vzpostavi, ni to pripisovati toliko gospodu Pašiću, ki je do zadnjega upal, da zasede ruski prestol zopet Nikolaj Nikolajevič, ki bi njegovemu režimu izplačeval letno subvencijo v znane korupcijske svrhe, ampak izpremenjenemu svetovnopolitičnemu položaju, kateri Rusiji odkazuje zopet vodilno mesto v svetovni politiki, neglede na to, ali jo vlada kakšen pomaziljeni naslednik Romanovih ali pa kakšen ljudski komisar... Mi se tega le veselimo, ker smo od samega početka zastopali edino pravilno stališče, da morata Rusija in Jugoslavija ostati prijateljici, naj v Rusiji vlada Peter ali Pavel. Naša bodočnost je odvisna od tega, kakšno stališče zavzame napram nam veliki ruski narod. Pašić tega ni do zadnjega trenutka razumel, zdaj pa je prodrlo naše stališče.

Tudi to je znak, da se velesrbska centralistična protiljudska koncepcija naše države ruši...

Mussolini in vnanja politika. Pripovedujejo, da se Mussolini zelo zanima za vnanjo politiko. Zato se je tudi preselil iz poslopja ministrskega predsedstva v poslopje vnanjega urada. Tu se nahajajo elegantni saloni s krasno opravo. Mussolini je mnenja, da mora vnanji minister sprejemati obiske v kneževsko opravljani palači, ne pa v tesnih prostorih brez prave opreme, ker to dvigne dostojanstvo države. — Škoda, da ni Mussolini vnanji minister kraljevine SHS. Bi vsaj tudi mi dobili kakšno čedno in snažno poslopje za vnanji zastop države.

Vprašanje strokovnih organizacij Italiji. 5. t. m. sta obiskala D' Annunzio, Cagnacu poslanca Baldesi in Zaniboni. D' Annunzio vodi akcijo, da se vsa italijanska strokovna društva združi v enotno organizacijo na patriotskem temelju.

Italijanski maksimalisti za revizijo socialističnih nauk. Te dni so se sešli v Rimu razni socialistični poslanci, ki so se posvetovali o potrebi novih pravcev v politiki in strokovni organizaciji. Sklenili so uvesti akcijo za izpremembo socialističnih doktrin in za prekvašenje socialističnega gibanja z idealizmom. Tako poročajo italijanski meščanski listi. Dejstvo je, da fašisti trdovratno zasledujejo svoj cilj, da socialistični sploh iztrebijo; razbijajo jim shode in odstavljajo zadnje socialistične župane.

Ruski fašisti. V Carigradu so ustanovili ruski begunci fašistovski organizacijo po vzoru laških fašistov. Dve drugi središči ruske fašistovske organizacije se nahajata v Sofiji in Belgradu. Tako trde laški listi.

Dnevne novice.

Prekmurska imena. Okrajno glavarstvo v Murški Soboti je izdalo lepo delo: »Seznam prekmurskih občin z raznovrstno statistiko«. Za dr. Slavičem in F. Vengustom je objavil glavar g. Lipovšek prekmurska krajevna imena. Šel je še nekoliko dalje ter priobčil tudi imena naselbin. Pri teh zadnjih so vzeta večkrat samo mažarska imena, ker slovenska niso bila glavarstvu znana. Opozarjamo na to delo jezikoslovce, da se izjavi o teh imenih. Čujemo namreč, da misli pokrajinska uprava definitivno določiti imena. V tem seznamu je veliko variant pri različnih imenih. Naj tudi »Prekmurska dijaška zveza« in drugi v Prekmurju delujoči faktorji poskuse, da se izvedo prava slovenska imena in da se vzamejo najboljše in najpravišnje oblike.

Glede izplačila vlog v poštni hranilnici nam poročajo iz Belgrada, da se je v zadnjih dneh izvršila konvencija tudi v mažarsko vlado v Budimpešti. Ko se bodo tozadevni dogovori ratificirali na Dunaju in Budimpešti, bo poštno ministrstvo izdalo nalog za prijave. V tem se pa končnoveljavno določi, v kaki valuti se bodo vlogi izplačale.

13 klišejev za slike na Koroškem. V januarju 1919 je g. A. G. na Dunaju preskrbel pri tvrdki Seidl med drugimi tudi 13 klišejev iz propagandne knjižice »Kärtent« za nameravano brošuro o Koroški. Ti klišeji so nekam zginili. Ker tvrdka zahteva klišeje in bi nova prireditve silno veliko stala, in ker izposojeni klišeji ne morejo imeti nikake veljave za kogarkoli pri nas, uludno prosimo vsakogar, ki kaže o teh klišejih, da naznani to Jugoslovenski Matici v Ljubljani ali Tourist Office.

Sodna imenovanja. Za sodnike v okrožju višjega deželnega sodišča ljubljanskega so imenovani avskultanti: Josip Rus

Ljubljanskemu delovnemu ljudstvu!

Volja širokih množic delavne Ljubljane je dne 3. decembra priborila veličastno zmago »Zvezi Delovnega Ljudstva.« Okoli 4 tisoč zavednih volivcev je odobrilo komunalni program in enotno fronto delovnega ljudstva. Na zaupanje volivcev bomo izvoljeni odborniki »Zveze Delovnega Ljudstva« odgovorili s tem, da se bomo zvesto držali dane besede in z vso vnemo izvajali določeni program. Pri tem delu za koristi delovnega sloja se bomo vedno oslanjali na aktivno podporo in sodelovanje širokih množic delovnega ljudstva, ki edino more z močnim enotnim nastopom po svojih organizacijah zagotoviti uspešno delo izvoljenih zastopnikov.

Zoper vsak poskus ponovnega nasilja nad izvoljenim občinskim svetom ali nad njegovimi posameznimi člani bomo apelirali na vas, da vsak tak poskus zavrnete in tako odločno kot 3. decembra in še v večjem številu manifestirate svojo neomajno voljo, da mora na ljubljanskem magistratu vladati za vse čase delovno ljudstvo, ne pa katerakoli kapitalistična klika.

Naprej za izvedbo komunalnega programa »Z. D. L.«!

Naprej v boj proti nasilju in kapitalističnemu izkoriščanju!

Zivela enotna fronta delovnega ljudstva!

V Ljubljani, 5. decembra 1922.

Zveza Delovnega Ljudstva.

Politične vesti.

Ne bodo se pritožili. Z ozirom na večerajšjo našo vest, češ da se Zajedničarji nameravajo pritožiti proti volitvam, javlja »Slov. Narod« sledeče: »Da si klerikalno-komunistična gospoda ne bo po nepotrebnem belila glav in da tudi drugim zavemo obrekljive jezike, ugotavljamo, da je vodstvo Jugoslovanske zajednice sklenilo, da ne vložijo nobenega ugovora proti izvršenim občinskim volitvam v Ljubljani. S to ugotovitvijo zavračamo tudi vse govoriče, ki se v tem vprašanju v prozornem namenu širijo z gotove strani po Ljubljani.« Tako »Slov. Narod«. Dobro. Vzamemo na znanje ter pričakujemo, da se bo zajedničarska gospoda vzdržala tudi zakulisnih spletk proti novemu občinskemu svetu. To se pokaže kmalu.

Dr. Korošec in občinske volitve v Ljubljani. Zagrebški listi poročajo iz Osjeka, da se je izrazil dr. Korošec napram sotrudniku »Hrv. list« o občinskih volit-

vah v Ljubljani na sledeči način: »Naj ne bo nihče iznenaden, da smo šli skupaj s stranko, ki ima jasno izražen socialen program. Mi smo se združili s komunisti na podlagi jasnega programa, katerega se bomo držali in izpeljali. Komunistična stranka bo nastopila v ljubljanskem občinskem svetu s pozitivnim delom, kar je velik dobček za državo. Če smo šli pri občinskih volitvah skupaj s komunisti, to še ne pomeni, da bomo mi ali pa oni odstopili od svojih glavnih programnih točk. Bolj državniško je, pripustiti komuniste k skupnemu pozitivnemu delu, kakor pa jih preganjati z izjemnimi zakoni, proti katerim je naša stranka vedno strogo nastopala.«

»Avtonomistično« delovanje dr. Korošca. Včerajšnja »Jugoslavija« si je dovolila neverjetno predrznost trditi, da dr. Korošec (oziroma SLS) doslej še ni ničesar podvzel, da se zedinijo n. pr. slovenske javne sile na skupne manifestacije avtonomistične misli, da se za misel ustanovitve slovenskega bloka niti zmenil ni, da

Kar si mi povedal o stricu, je zadosti, da morem presoditi težavnost položaja. Ali nisi preveč lahkomišljeno sprejel drugi pogoj, da se boš sprijaznil z njim?

Saj sem samo obljubil, da bom poskusil, da si bom prizadeval.

Že prav, toda moj oče misli, da se ti mora tudi posrečiti. Kaj misliš začeti?

Ne vem še dobro.

Saj sem vedela. Mislim, da bi bilo najbolje, če malo skupaj preudariva.

Draga, poslušal te bom; naredi bojni načrt, jaz ga bom preudaril.

Jeanna sklenc roke na kolenih in se zamisli.

Kaj, če bi mu pisal?

Veliko je verjetnosti, da mi ne bo odgovoril.

S plačano povratnico?

Draga, ti se šališ. To že ni več nasvet.

Prav imaš, bodimo resni. Pojdi, obišči ga!

Ta misel je boljša. Mogoče me bo sprejel.

Potem ga imaš. Kakor hitro človek posluša...

Pa ne on! Poslušal bo, in veš, kaj mi poreče?

Ne.

Tole ali nekaj podobnega: — Nečak, prišel si mi naznanit dvoje novic, ali ne? da se poročiš s Parižanko in da se za vedno odrečeš pisarni, to se pravi, da po-

trdiš, pogoršaš najin spor. Storil si le korak nazaj. Ni bilo vredno truda, ki si ga imel zato, da si me obvestil, lahko odideš.

Oh, čudno; toda saj mora biti vendar kako sredstvo, da ga pomirimo, če je, kakor praviš, koncem koncev le dobra duša. Če bi ga poznala tega tvojega strica, bi ne bila dolgo v zadregi!

Če bi ga poznala! To bi bilo v resnici najbolje, neodoljivo sredstvo. Utepel si je v glavo, da si prenapeta Parižanka; boji se te; hud je name veliko bolj radi tega, ker tebe ljubim kakor radi tega, ker sem se odpovedal pisarni. Samo da bi te enkrat videl, pa bi bil mir med nama kmalu sklenjen.

Misliš?

Prepričan sem o tem.

Misliš, če bi mu pogledala v oči — takole, vidiš — in bi mu rekla: — Gospod Mouillard, ali me res ne marate za nečakinja? — Misliš, da bi se še ustavljal?

Oh, draga, zakaj bi bilo to nemogoče?

Težavna stvar je to, ali nikakor nemogoča.

Razložila sva, pravzaprav Jeanna je razložila stvar gospodu Charnotu, ki je gotovo najstarejša in najpopolnejša osvovitelj Jeannina. Na prejšnjem se je z vsemi štirimi otepala, češ, da je to moja stvar, da je to rodbinska zadeva, v katero se ne sme vmešavati. Jeanna ni odnehala, dokler ga ni razhujala. Potem je drzno predložila načrt za

potovanje v Bourges in za obisk pri gospodu Mouillardu. Razlogov ima vedno dosti pri roki; nekateri res malo šepajo, ali in rečeni so vsi tako ljubko! Potovanje v Bourges bi bilo za oba užitek, novost. Ali se gospod Charnot večeraj pritoževal čez neznošno avgustovo vročino v Parizu — da ali ne? Da, pritožil se je in po pravici, kaj ti njegovi tovariši so vsi popustili svoje knjige in pohiteli na deželo. In našteje jih vse po vrsti: eden je odšel v Vozege, drugi v Arachon, tretji v Deauville. In ali nima v bližini Bourgesa stare priateljice iz seržermenskega predmestja? Kolikokrat ga je že vabila, kolikokrat ji je že obljubil in držal besede? Pri tej priložnosti bi tudi lahko naredili izlet v grad. Ko se gospod Charnot krčevito oklepa zadnje resilne vešice, da je namreč ta način nekaj nezaljšnega, ga kratko zavrne:

Ravno narobe, oče: če obiščete gospoda Mouillarda, s tem le izvršite ono, kar zahteva od vas vljudnost.

Ali prosim te, kako neki?

Obiskal vas je, treba mu je vrnil obisk.

Gospod Charnot zmaje obupno z glavo, kakor človek, ki se ne čuti prepričanega, pač pa premaganega.

Kar mene zadeva, Jeanna, bom kmalu začel verovati v vile.

(Dalje.)

Packa.

49

Francoski napisal René Bazin — Poslovenil A. B.

(Dalje.)

Kakšne primere, spomini se borijo v njegovi notranjosti, kako obžalovanje z upanjem? Ne vem, toda njegovo veselje je pomešano z globokimi vzdihli in mislim, da bi se z'okal, ko bi ne bilo naju zraven.

Jeana je z menoj preprosta kot otrok, dobra in resna kot žena. Nov občutek raste v meni od trenutka do trenutka bolj, občutek globokega miru v duši: to je že v naprej zagotovilo za srečo celega življenja.

Da, srečen sem in srečen bom dolgo vrsto dni, ki jih bom preživel ob njeni strani. Medtem ko mirna, vesela zaupno šepeta, čutim, kako rastejo peroti mojim sanjam in naju zakrivajo.

Pogovarjava se po tihem. Skozi odprto okno prihaja topla večerna sapica hkrati z zmedenim hruščem pariškim.

Imenuješ me svojo prijateljico in svetovalko? mi pravi.

Da, draga.

Zatrjuješ, da me boš vedno poslušal, da bova vedno ravnala sporazumno.

Da.

Ali mi boš zameril, če te nekaj vprašam, kar si nocoj zaupal.

Se vesel bom.

Gospodarstvo.

g Živinski semenj v Ljubljani dne 6. decembra. Prignali so: 278 konj, 66 volov, 88 krav, 15 telet, 28 prašičkov. Cene: prvovrstni voli po 24—26 K za kg žive teže, drugovrstni voli po 19—23 K, krave po 16—18 K, krave-klobasnice po 10—14 K. Prašički po 6 tednov stari 1000 do 1200 K za par. Kupčija je bila živahna. Voli so bili skoro vsi prodani.

g Žitni trg. Vsled padanja naše valute so priče cene žitu naglo rasli. Tendence je čvrsta. Dovož precej živahen. Pšenica nolira 16.00—16.50 kron v Bački, ječmen 12.00—14.00 K, koruza 13.20 kron, pšenična moka (št. 01) 23.20—24 K.

g Jugo-Auto d. s. o. z., ki je sedaj nastanjena v lastnih prostorih na Dunajski cesti 36, izvršuje strokovno-solidno generalna popravila avtomobilov, predelovanje in izdelovanje novih karoserij, lakiranje, ponikanje itd., in prodaja sledeče svetovno znane specialitete, katerih zastopstvo ima: Sleyr-automobile, angleške B. S. A. motorje in bicikle, francoske Michelin Cable pneumatike, ameriške Vacuum olje, mast in bencin. Imajo tovorne avtomobile za prevažanje tovarov. Razpoložljivi s novimi udobnimi garažami, katere oddaja stalnim strankam, vse po zmernih cenah. Vodstvo podjetja je v rokah prvovrstnih strokovnjakov in se obinstvu toplo priporoča.

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Do izkazu Narodne banke je bilo dne 22. novembra za 4.958.574.420 Din papirnatega denarja v prometu.

g Stanje papirnatega denarja v Avstriji. Dne 23. novembra je bilo v Avstriji v prometu za 3.133.276.346.046 a. K papirnatega denarja. V osmih dneh se je stanje papirnatega denarja zmanjšalo za 28.394.426.544 a. K.

g Žitni trg v Češkoslovaški in v Avstriji. V Češkoslovaški so cene žitu sledeče: moravska pšenica 160—170 čl. K, slovaška pšenica 145—160 čl. K, slovaška riž 100—120 čl. K, moravska riž 110—115 čl. K, ječmen 120—125 čl. K, moravski oves 125—130 čl. K, slovaški oves 110—120 čl. K, prima La Plata koruza 138—140 čl. K, pšenična moka (št. 01) 320—325 čl. K. — Na dunajski produktini borzi nolirajo žitu sledeče cene: pšenica 4000 a. K, riž 3700 a. K, oves 2800 a. K, ječmen 2900 a. K, koruza 3330 a. K.

BORZA.

Zagreb, 6. 12. Devize: Pešta 3.06—3.35, Berlin 0.80—1.0, Italija 3.55—3.59, London 328.50—333.50, Newyork 72.50—73.50, Pariz 5.02—5.0750, Praha 2.2850—2.3150, Dunaj 0.1075—0.1135, Zürich 18.67—13.77, Bukarešt 45.0, Brüssel 4.60, Kristijanija 13.50, Amsterdam 28.54—28.65, Kopenhagen 14.75, Stockholm 19.20—19.30. — Valute: ogr. K 8.05—8.35, Lir 3.51—3.55, funt str. 325.0—330.0, dolar 71.50—72.50, fr. frank 4.9750—5.0250, čl. K 2.2950—2.2850, n. a. K 0.1080—0.1180, Lei 44.25—45.75, Levi 49.0, poljske marke 0.45—0.55.

Zürich, 6. 12. Devize: Pešta 0.23, Berlin 0.0675, Italija 26.25, London 24.19, Newyork 531.50, Pariz 26.95, Praha 16.82, Dunaj 0.0075, Bukarešt 3.35, Solija 3.95, Zagreb 1.80, Varšava 0.0825, HOLL 21.50. — Valute: n. a. K 0.0076.

Dunaj, 6. 12. Devize: Pešta 37.15, Berlin 8.50, Italija 3526.0, London 325450.0, Newyork 71525.0, Pariz 4669.0, Praha 2262.0, Brüssel 4609.0, Zürich 13460.0, Solija 539.50, Belgrad 951.0, Zagreb 237.75, Varšava 4.10, Amsterdam 285.0.

Ljubljanske novice.

Ij Za današnja dijaška predstava »Poletje v ljudskem domu se vrši predprodaja vstopnic pri Ničmanu (prodajalna KTD) in od 4. ure naprej v Ljudskem domu. Za kurjavo je preskrbljeno. — Predprodaja vstopnic za telovadni večer v Unionu se vrši v trafikah v Unionu.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo jutri, na praznik M. B. Spčet'a, sv. mašo in skupno sv. obhajilo v Križanski cerkvi. Pri sv. maši bo pel društveni pevski zbor. Pričetek je točno ob sedmi uri.

Ij Ne bo šlo! Odvetnik dr. Klepec, eden glavnih faktorjev JDS, skliče za danes popoldne demokratsko-mladinske volivce na sestanek v Narodnem domu, na katerem da se bo razpravljalo o »silno važnih zadevah«. Kakor smo zvedeli, te »silno važne zadeve« pomenijo razveljavljene ljubljanskih občinskih volitev. Zajedničarji so se namreč ponižali pred dr. Žerjavom in ga naprosili, naj občinske volitve razveljavi. Obljubili so mu, da so pripravljene pri prihodnjih volitvah nastopiti skupno s mladini. Tudi narodni socialisti so za skupen nastop z dr. Žerjavovo stranko. Mi smo pa prepričani, da bo ljubljansko delovno ljudstvo pri eventualnih prihodnjih volitvah korumpirane bankokrate in njihove priveske še bolj potolklo kakor dne 3. decembra.

Ij Zopet vodovod pod Golovcem. Ravno osem dni pred volitvami so pričeli delati vodovod. Položili so kakih 30 m cevi ter pričeli kopati dalje. Dan po volitvah so pa kar prestali z delom, zasuli še napel izkopani jarek ter — odšli. Črnoobrki poslovodja pravi, da je preveč zmrznena zemlja (!?) da je nemogoče kopati jarke. Hudomušni Podgolovčanje pa govore, da se je pričelo z delom radi reklame za stare magistratove. Sedaj pa, ko jih nismo volili, pa tudi še vode ne dobimo. No, upamo, da se bo zemlja hitro odtajala, ko zapiha druga sapica na magistratu.

Ij 300 klobas pa nobenega glasu. V nedeljo so Zajedničarji zbrali v nekem ljubljanskem lokalju volivce-delavce. Pripravljenih je bilo 300 klobas, za vsakega

volivca ena. Pri klobasi dobro de lep kos belega kruha. Za vsakega volivca kos, Po klobasi se prileže pol litra vina. Vsak ga je dobil, zraven pa še malo za »pušitje«. Ko so se okrepčali, je agitator Zajednice povzel besedo in razvil naslednji zajedničarski program: »Tako! Sedaj ste se najedli in napili. Sedaj pa pojdite volit. Pazite, da vržete v četrti škrinjico! Može so se zahvalili za dobro postrežbo, si popravili pasove in rekli: »Klobase in vino od četrti škrinjice so bile dobre. Vendar je za nas bolj pametno, da vržemo kroglice v 2. škrinjico; nam vsaj ne bo pozneje treba plačevati teh klobas in vina.« Agitator je prepaden pogledal okrog sebe in videl, da je že sam. — To je resnična zgodba, ki priča, za kako prepričanje je šla v boj »Zajednica«.

Ij Kako je podgolovški Lojzek volil JDSarje. Pod Golovcem služi mali Lojzek za konjskega hlapeca. Dela od zore do mraka za svojega gospodarja in se za politiko sploh ne briga. Hitro so spoznali ideesarski agitatorji v njem zavednega volivca ter ga šli na dom iskat s kočijo. »Hitro se umij in napravi, Lojzek,« je zaklicala gospodinja, »greš z gospodom volit.« — »Kaj me brigajo volitve,« se odreže Lojzek. — »No, le pojdite, se boš peljali,« ga šli črna oblečeni gospod. Lojzek je še nekaj časa omahoval, končno se je le praznično oblekel ter sedel na desno stran finega gospoda v dvoprepnen voz. Tako nobel se še nikdar ni vozil Lojzek. Ves čas mu je trobil ideesar, da naj vrže kroglice v prvo škrinjico. »Bom, bom,« je obljuboval Lojzek. Skrbni ideesar je spremljal Lojzka iz prijaznosti čisto do vrat volivnega lokala, da bo ja sigurno oddal glas za JDS. In Lojzek je dobil kroglice v roko. »Prva je naša,« mu zakliče ideesarski čuvar škrinjice ter mu namežične. Tega se je pa Lojzek tako prestrašil, da je potegnul roko hitro iz prve škrinjice ter jo vtaknul v drugo, izpustil kroglico ter zbežal iz lokala. »Gumpec,« je zagodrnjal ideesar, »zopet en naš glas fuč.«

Ij »Ljubljana«: Zaradi dijaške akademije drevi ne bo vaje.

Ij Dva samomora. V torek se je v svojem stanovanju v Cerkveni ulici ustrelil poslovodja tvrdke Seunig Alojzij King. Vzrok: nezdravljiva bolezen. — V sredo zjutraj ob 9. je odšla žena ševljarskega mojstra Karla Kordeliča na trg. Ko se je okoli pol 11. vrnila domov je našla svojega moža obešenega. Vzrok samomora ni znan. Pokojni Karel Kordelič je bil eden prvih soustanoviteljev socialnodemokratske stranke v Ljubljani in do zadnjega zelo agilen agitator. Bil je prijatelj glavnega ustanovitelja soc. dem. stranke Zelezničarja. Zanimivo je, da sta oba moža na enak način končata življenje.

Ij Klub »Primorke« in društvo »Sočec« prirediti Miklavžovo obdaritev za otroke v petek, 8. t. m. ob 15. (treh) popoldne v prostorih »Jadrana« (na vrtu Narodnega doma). Otroci brez spremstva nimatej vstopa. — Darovi se sprejemajo istotam od 10. predpoldne, do 14. (dveh) popoldne. — Vstopnina za spremljevalce 3 dinarje za osebo. Za otroko vstop prost. Miklavžev večer za odrasle se vrši, kakor že javljeno, v četrtek, 7. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani »Kazinec«.

Dijaški vestnik.

d Katoliško srednje- in visokošolsko dijaštvo praznuje svoj dijaški dan s sledečim sporedom: 7. ob 8. zvečer v Ljud. domu socialna drama: »Poletje. 8. ob pol šestih v stolnici pridiga, ob 6. skupna sv. maša z obhajilom. — Mašo daruje prevzvišeni g. škof dr. Jeglič. Ob pol desetih v Ljudskem domu slavnostno zborovanje, h kateremu vabimo celokupno kat. inteligenco. Ob osmih prirede Orli-dijaki telovadni večer s komerzom v Unionu. — Sodeluje godba Dravske divizije. K prireditvam vabimo vsa kat. javnost. — Odbor.

d Na praznik Brezmadežnega Spočetja bo v cerkvi sv. Jožefa ob šestih zvečer slovesen sprejem dijakov v Marijansko kongregacijo. Vabljeni vsi dijaki in njih starši!

Narodno gledališče.

DRAMA.

Četrtek, 7. decembra: IDIJOT. Začetek ob pol 8. uri. Red D.

Petek, 8. decembra: KROJACEK-JUNACEK. Začetek ob 3. popoldne. Mladinska predstava. Izven.

Ob 8. zvečer: ŽIVI MRTVEČ. Izven.

Sobota, 9. decembra: R. U. R. Delavska predstava. Izven.

Nedelja, 10. decembra: KROJACEK-JUNACEK. Začetek ob 3. popoldne. Mladinska predstava. Izven. Ob pol 8. zvečer: IDIJOT. Izven.

Ponedeljek, 11. decembra: KRALJ NA BETAJ-NOVI. V spomin Cankarjeve smrti. Izven.

OPERA.

Četrtek, 7. decembra: BRIVEČ SEVILSKI. Red E.

Petek, 8. decembra: CARMEN. Izven.

Sobota, 9. decembra: TAJNOST. Red B.

Nedelja, 10. decembra: GORENJSKI SLAVCEK. Izven.

Ponedeljek, 11. decembra: ZAPRTO.

Iz gledališke pisarne. Gg. abonenti se vlnudno vabijo, da plačajo tekem tekočega tedna II. obrok. Uradniški abonenti, ki niso še plačali III. obroka, se nujno naprošajo, da to storo zanesljivo še tekem tekočega tedna. — Uradniške vstopnice so veljavne le v zvezi s slikami, katere je treba pokazati vselej z vstopnicami vred biljeterju.

Ljudski oder.

Iz pisarne Ljudskega odra. Vsled nastalega mraza se bo z uprizoritvami iger nekoliko časa prekinilo, dokler se ne popravi centralna kurjava. Med tem časom pa se bo vršila redno dramatična šola in sicer vsak torek in vsak petek. Začetek

vselej točno ob 8. uri zvečer. Ti večeri bodo obenem tudi sestanki cellega igralnega osebja, zato naj posejajo to šolo tudi vsi starejši igralci in igralke. Pri razdelitvi vlog se bo v prvi vrsti oslralo na one člane in članice, ki redno obiskujejo dramatično šolo. Tudi se bo takoj pričelo s študiranjem novih iger. Nadaljne odredbe izdajo dotični režiserji ustmeno. Razdelitev vlog je razvidna v bralni sobi Ljudskega odra in na oderski deski na hodniku.

Prosveta.

pr Koncert Ade Poljakove nam je bil v izbran užitek. Prvič zaradi pelja kol pelja. Za nje pelja nežno lepoto, blesteči sijaj, voljno polnost, prožno gibkost in — last not least — nepopirno tehniko, ki si ž njó tudi v najsilnejši višini izlahek lke zlate, zračne moske preko nevarnih čeri, za nje čudovite nezaslišane modulatorične zmognosti nam povsem nedostajajo potrebnega izraza, ki bi v besedi dopovedal to, kar je čulo uho. Sevede bi ti naravni darovi in pridobljene spretnosti še nikakor ne zadoščale, če bi jih ne vezal tenek umetniški čut in izredna razumnost, da jih uporablija v prav fislis zlatarski odtehtani meri, ki je tako značilna za resnično umetniško popolnost. Da preidemo vse druge pesmi, poudarimo pred vsem to, ki so razvtele v nas pravi ogemí navdušenja: štiri »Otroške pesmi«, ki so bile glasbenemu svetu poleg Debussyjeve »Mandoline« z nje prelesnim občutjem se srebrne mesečine pravo razodelje tudi njim, ki so Musorgskega že poznali. To ni bilo več pelje, ampak v neki brezlezenski glasbeni svit z večnostnih poljan odelá pozolja nedolžnih, neskaljenih src, od ljubke šobice Mihčeve zamere, ki ga babcica — porodneža — našene »V kol« preko prevejaneja, pa tudi iz dna otroške duše povzeleja v »Tjape«, mimo izborno v glasbo prenešene klepečavosti v »Hopaku« do čudežno občutene »Otrokove večerne molitve« z vsó očarljivo lepoto otroške pobožnosti. Samo zavoljo zadnje vrstice, da ostalih pet mamljivo sladkih iz konca pustimo, bi še nekajkrat rad šel h koncertu. Kako je skladba krasna, kako sladko, vonjivo je to otroško vprašanje zapela, kdo bi povedal, če težo izraza tako čuti kot bednik, ki naj v teh listih tolmači čustva poslušavcev, svoje zaznave in sodbe. Težek je ta posel zlasti za to, ker je umelnica pred nas pričarala čisto nov, skoro nepoznan svet tajen ruske glasbe, ki so ji imena Rimskij-Korsakov, Rahmaninov, Dargomižski, Balakirev, Glinka pridobila priznavanje v vesolinem svetu in tudi ta večer pred nas našla bogastva bajne množine: od prižajeneja molka brezmejne stapi (Rimskij-Korsakov) do dramatičnega stopnjevanja razjedajoč srčne bolesti (Rahmaninov) — kdo bi si mogel domisljati, da je v tem milem glasku toliko silne moči! — od colinski božajočih srčnih strun, ki jih je samo še dih, pa tako iskren Dargomižski — kako ji še v šepetu glas polno donil — in pridučnega ognja, ki žehi iz strasneja dvoma (Glinka), do žive, neugasne živahnosti (Balakirev) in ogromne čustvene razburkanosti v Schumannovi: »Ich grolle nicht«, ki jo je odpela z istolanko dovršeno nemško izreko kot ruske ali italijanske, francoske. Sijajno šolo morajo imeti Rusi, ki vzgajajo te vrste umelnlcke. — Domemben je bil koncert tudi zato, ker nam je široko odprl obzorje v slovanska glasbo, pa nam tudi iz romanske nudil res lepih cvetov, ki smo bili zlasti starših veselí (Cimarafo, Marini, Pergolesi). Skoro da smo pozabili na Grečani-nova, ki je zlasti z »Mavri mavric« dokazal, kako se more z najpreprostejšo obliko družiti najvišja glasbena dovršenost, celo prevejanost, pretkanost. K.

pr Breskev in marelica. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Prireditil M. Humeč, višji sadjarski nadzornik. Knjiga ima 22 slik in 2 barvani prilogi. Cena je 12 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

pr Sadje v gospodinjstvu. Kratak navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta prireditil M. Humeč, višji sadjarski nadzornik. Pojasnjeno s 18 barvanimi prilogi in 42 slikami. Druga pomnožena in popravljena izdaja. Cena 30 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Orlovski vestnik.

Organizatorični tečaj v Ljubljani se né bo vršil od 11.—16. decembra, ampak po Novem letu. Natančen čas se objavi pozneje. Pač pa se oideki pozivajo, da ne odlájšajo s priglasji.

Orel — Siska priredi v nedeljo, dne 10. t. m. v salonu gostilne Reinighaus svojo akademijo z zelo izbranim sporedom. Vse brate in prijatelje prav vlnudno vabimo, da nas posestijo. Cene prostora so: 7, 5 in 3 Din. Začetek točno ob petih. Bog živi! — Odbor.

Turistika in sport.

Smučarski odsek T. K. Skala pozivlja vse svoje člane in članice, da se zanesljivo udeležijo važnega sestanka in I. diskusijskega večera, ki se vrši dne 9. t. m., v soboto, ob 7. uri zvečer v hotelu »Tivolice«. Članstvo mora zanesljivo prinesiti s seboj prijavnice za verificiranje. Članom se razdelijo smučki in določijo se smučarske vrste. Ker se bo predavalo o smučarski tehniki ter se s tem otvoril v smislú programa teoretski tečaj, se pozivljajo posebno vsi novinci, da se zanesljivo udeležijo našega prvega smučarskega večera. Z ozirom, da so priprave za naše prireditve na Gorenjskem v polnem teku, moramo imeti naše smučarske vrste v najkrajšem času vestno na važne prireditve v letošnji sezoni pripravljene.

Ljubljanska porota.

Ljubljana, 6. decembra 1922.

Porota je danes razpravljala o dveh slučajih. Prva se je zagovarjala

detomorilka

Marija Lotošek iz Merčnega sela pri Koziem. Obtožba jo je dolžila, da je svojega nezakonskega fantka usmrtila s tem, da ga je davila za vrat in ga je v bližini hiše pokopala. Obtoženka je ves čas razprave ihtela in trdila, da otroka ni zadavila. Tudi izvedenca zdravnika dvorni svetnik dr. Mayr in sodni zdravnik dr. Travner sta izjavila, da ne moreta potrditi, da bi bila Lotošek otroka zadavila. Porotniki so zahtevali še stavljenje dodatnega vprašanja po § 334 k. z., ker obtoženka ni poklicala zdravnika, babice ali kake skušene ženske, kateri zahtevi je porotni senat ugodil. Porotniki so nato soglasno zaukali vprašanje o detomoru in soglasno potrdili dodatno vprašanje, nakar je višji sodni svetnik dr. Modic razglasil sodbo, s katero se je Lotošek obsodila po §§ 339 in 340 na 3 mesece strogega zapor, katero kazen je že s preiskovalnim zaporom prestala.

Sunek v srce.

Priljubljen finančni straža v Železnikih France Hofmann se je zagovarjal, ker je obtožen, da je 2. oktobra letos na Praprotnem z bajonetom sunil v srce fanta Janeza Benedika. Hofmann je moral tisti dan ugotoviti v gostilni Ivane Golob na Praprotnem višino vselilnega davka. Z njim v družbi je bil tudi njegov tovariš France Pokorn. Hofmann se je nekaj prerokal s fanti. S Pokornom sta odšla nato domov, toda pred hišo je bil medtem zaboden miroljuben fant Janez Benedik. Ljudje so klicali: »Financarji so ga!« Benedik je kmalu nato umrl. Zalostnega dogodka sicer ni nihče vi-

del, toda Benedikov tovariš Pokorn je pričal, da mu je Hofmann rekel: »Enkrat sem sunil, ne vem pa ne, če sem ga zadel.« Pokorn je tudi videl, da je Hofmann potegnil bajonet in da je kmalu nato Benedik padel. Ko sta šla po dogodku Hofmann in Pokorn proti Železnikom domov, je Hofmann potegnil bajonet iz nožnice in ga obrisal v travi. Peter Demšar je videl Hofmanna, ko je imel bajonet v rokah. Videl je, da sta stala Hofmann in Benedik čisto sama na cesti. »Nobenega drugega nisem videl na sredi ceste, kakor Hofmanna, ko je padel Benedik« je pod prisego izpovedal France Sifrer. Hofmann sam je izjavil, da ni kriv. Bajonet je bil kar tako potegnil. Pojasniti pa ni mogel vprašanja, zakaj je obrisal bajonet ob travo.

Porotnikom je stavil senat vprašanje glede na uboj (§ 140 k. z.), katero vprašanje so porotniki potrdili (razmerje glasov: 8 da, 4 ne).

Predsednik porotnega senata višji svetnik dr. Modic je nato razglasil sodbo, s katero je bil Hofmann obsojen na 3 leti teške ječe.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometrični tlak v mm	Termometrični tlak v C	Relativna vlažnost v %	Nebesno stanje	Povprečni vinski v mm
5.12. 21 h	741	14	09	jasno	—
6.12. 7 h	739.3	0.9	0.7	megla	—
6.12. 14 h	741.2	5.8	0.8	obl.	—

Število državnega uradništva v Jugoslaviji glasom proračuna za leto 1922/23.

Službe itd.	Praktikanti itd.	varnostni organi	Skupaj	Uradništvo				Skupaj	Vseh skupaj	
				do 2000	od 2000—4999	od 5000—7499	od 7500 in več			
Vrhovna uprava	66	84	150	31	100	83	25	239	389	
Ministrstvo za pravosodje	1418	2104	4946	2447	2042	514	69	5072	10018	
za prosveto	1784	1219	3011	11961	10184	3594	408	26147	29158	
» vere	109	353	462	5084	120	89	31	5324	5786	
» notranje zadeve	1572	3756	1719	6047	2467	1287	272	13	4039	10086
» narodno zdravje	3805	1294	155	5255	931	542	160	112	1745	7000
» zunanje zadeve	155	200	—	355	58	105	48	66	377	632
» finance	1367	10629	166	12162	3144	2308	363	11	5726	17888
» vojn in mornarico	632	2486	—	3118	372	2597	1038	29	7436	10554
» javna dela	383	702	2947	4032	489	574	194	5	1162	5294
» promet	49084	7742	3979	59805	776	1081	278	19	2104	61909
» pošto in brzojav	3717	3767	—	7486	2627	1327	227	3	4184	11670
» poljedelstvo	733	924	—	1717	726	851	179	5	1601	3118
» gozde in rudnike	352	334	1842	2528	593	398	94	5	1090	3618
» trgovino in industrijo	240	206	25	471	289	365	145	2	801	1272
» socialno politiko	378	447	3	828	329	287	116	31	763	1591
» agrarno reformo	69	128	—	197	137	147	64	2	350	547
» izenačenje zakonov	4	3	—	7	1	2	4	1	8	15
	64860	35438	12268	112576	35862	24007	7462	887	68168	180748

Narocajte in siriže „Slovenca“!

POSILANO.

»Slovenski Narod« pri- nese v četrtak dokumentirane podatke »NAŠEGA PRVEGA PORAZA v KOROSKEM ROŽU 1919«.

B. Lavrič-Zaplaz.

ženitna ponudba.

Mladenci s premoženjem v gotovini in stalno službo se želi seznaniti v svrhu ženitbe z gospodično v starosti do 35 let. Prednost imajo posestnice in obrtnice z lasnim slanojanjem. Resne ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod šifro: »BOŽIC 5266«.

KONTORISTINJO

izurjeno stenopisnico z dovršenim znanjem slovenske in nemške stenografije, z večletno prakso in dobro splošno izobrazbo

IŠČE VEČJE PODJETJE

za Maribor pod zelo ugodnimi pogoji — Ponudbe z referencami in prepisi spričeval ter zahtevki na Poštni predal št. 83, Ljubljana. 5253

Veščak jezikov

slov., srbohrv., franc., italij., angl., češčing, akademsko izobražen, išče zaposlenja kot KORESPONDENT ali PREVAJALEC, spreten strojeopisec, kot izvršen UČITELJ slovensščine, srbohrv., nemščine in francoščine, domači učitelj ali INSTRUKTOR. — Ponudbe pod »JEZIKI 5261« na upravništvo »Slovenca«.

Kompanjona

SPREJMEM v svrhu razširjenja obrata nove, dobro vpeljane tovarne v Sloveniji. Pojasnila daje

ROBERT WALLAND, LJUBLJANA, SLOMSKOVA UL. 4.

Gospodična

vešča slovenske in nemške stenografije ter strojeopisja, želi za popoldanske ure pripravne službe. — Ponudbe na upravo lista pod »STENOGRAFIKA«.

Za lesno industrijo iščemo:

knjigovodja

zmožen laščine, event. fracoščine,

poslovodja

(kot namestnik šefa)

jarmista (gatrasta)

Vsi le prvovrstne, zanesljive in izkušene močil VSTOP 1. januarja l. 1923. V ponudbah so staviti pogojil — Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod številko 5190.

Abadie

cigaretni papir

in stročnice z novo banderolo Monopolne uprave se dobiva zopet pri glavni zalogi

A. Lampret, Ljubljana,

Krekov trg 10. — Istotam se dobi tudi konceptni in ovojni (Pack) papir.

izdaja konzorcij »Slovenca«.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

KLEPARJI:

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13. Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, koljarjev in krovcov v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 28.

Korn T., Poljanska cesta šte. 8.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE: Kunovar Ivan, Stari trg šte. 10.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA: Olup Josip, Pod Trančo.

PARNA PEKARNA: Jean Schreya nosl. Jakob Kavčič, Ora-dišče šte. 5.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje šte. 2

Družba „Mirja“ Ljubljana

Kralja Petra trg 8, prodaja

bučova drva na drobno in debelo. Za-ganje drv. Dostava na dom.

Na stanovanje sprejem

s 1. januarjem brezplačno gospo-da, ki bi posodil 4—5000 Din za dobo enega leta. — Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »MIRNO« 5267.

Novo hišo prodam

ali zamenjam. — Nahaja se 15 minut od Ljubljane. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod številko 5245.

PRODAJA

bukovih drv

na drobno in debelo v go-stilni REININGHAUS, SP. ŠIŠKA Drva dostavljamo na dom.

Spalnica in kuhinja

kompl., skoro nova, absolutno čista, ceno naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 5269.

Pristno »STECKENPFERD« liližno

mlečno

toaletno milo

priporoča

PARFUMERIJA »STRMOLI«

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Klavir

še dobro ohranjen, naprodaj po ugodni ceni. Poštnoležje Kranj št. 150.

Prodaj radi rodbinskih razmer

trinadstropno hišo

skoraj novo, v bližini kolodvora v Ljubljani za 280.000 Din prohi gotovini. Pis-mena vprašanja pod »Ugodna prilika« na upravo »Slovenca«. 5250

Puška-dvocevka

je naprodaj. Kal. 16, gravirana, v najboljšem stanju, boroveljsko delo. — Proda se tudi nekaj lovskih potrebščin. LUKA PAVLIČ, Spod. Bernik, p. Cerklje pri Kranju. 5264

PRODAJA VINA.

Ravnateljstvo nadbiskupskih dobara v ZAGREBU prodaja vino letnikov 1921 in 1922 v večjih in manjših partijah. Reflektanti za to blago naj se izvolijo obrniti na gornje ravnatelj-sstvo (Zagreb, Vlaška ulica šte. 75).

Naprodaj štiri parcele in BENCINMOTOR!

Prodajo se štiri parcele v najlepši legi v Ljubljani, Prule. — Istotam je na-prodaj bencinmotor v najboljšem stanju, skoro nov, prav malo rabljen, z 8—10 HP. — Poizve se natančneje na Grubarjevem nabrežju šte. 22.

SPEDICIJSKA PODJETJA:

»Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463. Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7—9.

TRGOVINA Z ŽELEZNIČNO:

TRGOV Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI: Mikuš L., Mesni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNIČNO IN CEMENTOM: Erjavec & Turk pri »Zlati lopati«, Valva-zorjev trg šte. 7.

ZALOGA POHIŠTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta šte. 17.

Znižane cene

pri

A. Šinkovic nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg šte. 19.

Za božično darilo

in NOVO LETO je več novih modelov lično izdelanih sportskih vozičkov za otroke poceni na razpolago. »TRIBUNA« lovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Proda se štedilnik

(že rabljen). Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod šte. 5210.

Prostori za delavnico

na novo urejeni, se oddajo

takoj v najem!

Poizve se v Spodnji Šiški, Kolodvorska

cesta 216, I. nadstropje. 5234

Kolesa

Vam prenovi in strokovno shrani

preko zime

ob malenkostni pristojbini tvrdka

J. GOREC, Gosposvetska c. 14.

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga

ravnokar došle.

A. & E. Skaberne Ljubljana

Mestni trg 10

BERSON

GUMIJEVE PETE

in **PODPLATI**

ohranijo Vam obutev trpežno in elegantno

Dobe se v vseh boljših trgovinah z usnjem ter na debelo pri **BERSON-KAUČUK d. d., ZAGREB, WILSON TRG 7.**

Praktična darila za Božič!

Fino perilo za dame in gospode, žepne rute, namizne garniture, kompletne opreme za neveste, dobite na ceneje pri tvrdki

Hed. Šarc, Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

Generalna popravila avtomobilov!

Predelovanje in izdelovanje novih karoserij, lakiranje in poniklanje.

Prodaja špecialitet:

STEYR avtomobili, angleški B. S. A. motorji in bicikli, nadalje francoske MICHELIN »CABLE« pneumatike, amerik. VACUUM olje, masi, bencina in garažiranje avtomobilov. Strokovno solidno delo in zmerne cene.

JUGO-AUTO d. o. z., LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 36.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumi-jevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. Glavno zastopstvo polnih gum-jevih obročev za tovorne av-tomobile tovarne Walter Martiny. Hierarvične stiskalnice za montira-nje gum. obročev v centrali, R mska cesta št. 2. Prevozno podjetje za pre-voz blaga celih vagonov na vse kra-je, za kar je na razpolago deset tovornih avtomobilov.

Centrala: LJUBLJANA, Rimska cesta 2.

Podružnice:

LJUBLJANA, Dunajska cesta 23, tel. št. 470.

MARIBOR, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133.

BEUGRAD, Knez Mihajlova ulica št. 3.

Tovarniško poslopje

primerno za Železno industrijo, po možnosti obstoječe iz velikih duoran (Hallenbau) z okoli 1500 m² zazidane poskve in primernimi dovrščenimi prostori ob ali blizu železnice, želimo **kupiti ali vzeti v najem.**

Ponudbe pod »Fabriksobjekt 7544« na Ann. Exp. Julius Dalka, Wien I., Schulerstrasse 8.